दिव्यांग हक्क अधिनियम, २०१६ नुसार पोलीस महासंचालक कार्यालयातील लिपीकवर्गीय अधिकारी/कर्मचारी व इतर कर्मचारी संवर्गातील दिव्यांगासाठी पदे सुनिश्चित करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन गृह विभाग शासन निर्णय क्र. संकीर्ण ०२२१/प्र.क्र.१२७/पोल ५ब

हुतात्मा राजगुरू चौक, मादाम कामा मार्ग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२ दिनांक :- ११ जून, २०२१

वाचा:-

- १. शासन निर्णय गृह विभाग क्र.एचडीओ-२०११/प्र.क्र.४/आस्था-१,दि.९.०३.२०११
- २. दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम,२०१६
- ३. सामाजिक न्याय व अधिकारीता मंत्रालय, केंद्र शासन अधिसूचना दि.०४.०१.२०२१
- ४. शासन निर्णय सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्र. दिव्यांग-२०१३/ प्र.क्र.३५/ दि.क.२, दिनांक ७.१०.२०१६
- ५. शासन परिपत्रक सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्र. दिव्यांग-२०१९/ प्र.क्र.२५१ / दि.क.२, दिनांक १२.११.२०२०
- ६. शासन निर्णय सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्र. दिव्यांग-२०१९/ प्र.क्र.२५१/ दि.क.२, दिनांक ०२.०२.२०२१
- ७. पोलीस महासंचालक कार्यालयाचे पत्र क्र.पोमसं८-अ/अपंग व्यक्ती/सुयोग्य पदांचा शोध/ १२५/२०१९,दि.७.०४.२०२१

प्रस्तावना :-

अपंग व्यक्ती (समान संधी,हक्काचे संरक्षण व संपूर्ण सहभाग) अधिनियम१९९५ मधील तरतुदीस अनुसरून संदर्भ क्र.१ येथील गृह विभाग ,शासन निर्णय दि.९.०३.२०११ अन्वये पोलीस दल आणि कारागृह विभागाच्या आस्थापनेवरील सुयोग्य पदे अपंग व्यक्तींसाठी सुनिश्चित करण्यात आली आहेत. अपंग व्यक्ती हक्क अधिनियम १९९५ निरसीत करण्यात आला असून आता दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम २०१६ लागू करण्यात आला आहे.

२. दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६ चे कलम ३३ नुसार दिव्यांगासाठी शासन सेवेतील पदांची सुनिश्चिती करणे आवश्यक आहे. यासाठी केंद्र शासनाच्या सामाजिक न्याय व अधिकारीता मंत्रालयाने दि.०४.०१.२०२१ रोजीच्या अधिसूचनेन्वये दिव्यांगासाठी सुनिश्चित करावयाच्या पदांची यादी विहित करून www.disabilityaffairs.gov.in या संकेतस्थळावर Policy/Act/Rules-Notification येथे List of Post identification suitable for Person with Benchmark Disability notified on ०४.०१.२०२१ या शीर्षाखाली प्रसिध्द केलेली आहे. त्यामध्ये नमूद केल्यानुसार केंद्र शासनाने पदसुनिश्चिती करून दिव्यांगासाठी पदे सुनिश्चित केलेली गट-अ ते गट-ड मधील जी पदे राज्य शासनाच्या आस्थापनेवर आहेत अशा पदांबाबत, केंद्र शासनाने प्रसिध्द केलेली यादीमधील ज्या पदांची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या, कामाचे स्वरूप व प्रचलित वेतनश्रेणी राज्य शासनाच्या सेवेतील (अधिनस्त

कार्यालयातील पदांसह) पदांशी समान आहेत, अशा पदांची पदनामे जरी भिन्न असली तरी राज्य शासन सेवेतील ती पदे दिव्यांगासाठी सुनिश्चिती करण्याच्या सूचना सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाने दि.०२.०२.२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये दिलेल्या आहेत. सदर सुचनेस अनुसरून संदर्भ क्र.१ येथील शासन निर्णयान्वये निश्चित केलेली गृह विभागाच्या अधिपत्याखालील पोलीस महासंचालक कार्यालयाच्या आस्थापनेवरील लिपीक वर्गीय अधिकारी/कर्मचारी व इतर कर्मचारी संवर्गातील पदे दिव्यांगासाठी सुधारितपणे सुनिश्चित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

केंद्र शासनाच्या सामाजिक न्याय व अधिकारीता मंत्रालय यांच्या दि.०४.०१.२०२१ रोजीच्या अधिसूचनेव्दारे दिव्यांगासाठी पदे सुनिश्चित केलेली आहेत. सदरहू अधिसुचने अन्वये दिलेल्या सुचना अनुषंगाने पोलीस महासंचालक यांनी पोलीस महासंचालक कार्यालयातील लिपीकवर्गीय अधिकारी/कर्मचारी व इतर कर्मचारी संवर्गातील पदे पडताळणी व प्रमाणीत करून संदर्भ क्र.७ येथील पत्रान्वये शासनास सादर केली आहे.पोलीस महासंचालक यांनी सादर केलेल्या व सोबत जोडलेल्या विवरणपत्र-अ मध्ये दर्शविल्यानुसार दिव्यांगासाठी याद्वारे सुनिश्चित करण्यात येत आहेत.

- २. दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनीयम, २०१६ मधील कलम ३३ नुसार व राज्य शासनाच्या सामाजिक न्याय विभागाच्या दि.२.०२.२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये दिलेल्या सुचनेस अनुसरुन या विभागाच्या अधिपत्याखालील पोलीस महासंचालक कार्यालय वगळून इतर सर्व कार्यालयांतील "गट-अ ते गट-ड" लिपीकवर्गीय अधिकारी/कर्मचारी व इतर कर्मचारी संवर्गाकरीता पदे सुनिश्चित करण्याची कार्यवाही पोलीस महासंचालक कार्यालयस्तरावर करण्याबाबतची सूचना या शासन आदेशान्वये देण्यात येत आहे.
- ३. सदरचा शासन निर्णय केंद्र शासनाच्या सामाजिक न्याय व अधिकारीता मंत्रालय, नवी दिल्ली यांची दि.०४.०१.२०२१ ची अधिसूचना व राज्य शासनाच्या सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाच्या दि.०२.०२.२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये दिलेल्या सूचनेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.
- ४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या <u>www.maharashtra.gov.in</u> या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२१०६१११३१४६२९ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षाकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(संदीप ढाकणे) अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत:-

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई,

- २. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
- ३. मा.उपमुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव,मंत्रालय,मुंबई
- ४. मा. अध्यक्ष/उपाध्यक्ष, विधानसभा, विधानभवन, मुंबई,
- ५. मा. सभापती/उपसभापती, विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई,
- ६. मा.मंत्री,गृह यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
- ७. मा. राज्यमंत्री,गृह (शहरे/ग्रामीण), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
- ८. मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद/ विधानसभा विधानंडळ सचिवालय, मुंबई,
- ९. मा. मुख्यसचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई,
- १०.अ.मु.स. (गृह) यांचे वरिष्ठ स्वीय सहाय्यक, गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ११.अ.मु.स. (अ. व सु.) यांचे वरिष्ठ स्वीय सहाय्यक, गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १२.पोलीस महासंचालक,महाराष्ट्र राज्य,मुंबई
- १३.प्रधान सचिव (विशेष) यांचे स्वीय सहाय्यक, गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १४.प्रधान सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- १५.सर्व सहसचिव/उपसचिव,गृह विभाग,मंत्रालय,मुंबई-३२
- १६.आयुक्त,दिव्यांग कल्याण,पुणे
- १७.अप्पर पोलीस महासंचालक ,राज्य राखीव पोलीस बल,महाराष्ट्र राज्य,मुंबई
- १८.अप्पर पोलीस महासंचालक ,प्रशिक्षण व खास पथके,महाराष्ट्र राज्य,मुंबई
- १९.सर्व पोलीस आयुक्त,पोलीस अधिक्षक,समादेशक राज्य राखीव पोलीस बल
- २०. निवड नस्ती/पोल ५ब, गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

विवरणपत्र – अ

अ.क्र.	पदनाम	गट	नियुक्तीचे	शारीरीक पात्रता	दिव्यांग प्रवर्ग	सदर पदांची जबाबदाऱ्या व
			माध्यम			कर्तव्य
٩.	पोलीस महासंचालक यांचे वरिष्ठ उपसहाय्यक	गट -अ	पदोन्नती	S, ST, W, RW, C	1. B, LV 2. D, HH 3. OA, BA, OL, BL, OAL, BLOA, BLA, CP, LC, Dw, AAV 4. MI 5. MD Involving (1) to (4)Above	लिपिक वर्गीय कर्मचारी यांचेवर नियंत्रण अधिकारी व इतर प्रसासकीय स्वरुपाचे कामकाज हाताळणे.
₹.	पोलीस महासंचालक यांचे उपसहाय्यक	गट -अ	पदोन्नती	S, ST, W, RW, C	1. B, LV 2. D, HH 3. OA, OL, BL, BA, OAL, CP, LC, Dw, AAV, 4. SLD, MI 5. MD Involving (1) to (4)Above	लिपिक वर्गीय कर्मचारी यांचेवर नियंत्रण अधिकारी व इतर प्रसासकीय स्वरुपाचे कामकाज हाताळणे.
3.	प्रशासकीय अधिकारी	गट -ब	पदोन्नती	S, ST, W, RW, C	1. B, LV 2. D, HH 3. OA, OL, BL, BA, OAL, CP, LC, Dw, AAV, 4. SLD, MI 5. MD Involving (1) to (4)Above	लिपिक वर्गीय कर्मचारी यांचेवर नियंत्रण अधिकारी व इतर प्रसासकीय स्वरुपाचे कामकाज हाताळणे.
8.	वरीष्ठ कार्यालय अधीक्षक	गट -ब	पदोन्नती	S, ST, W, RW, SE, H, C, MF	1. B, LV 2. D, HH 3. OA, BA,OL, BL, OAL, BLOA, CP, LC, Dw, AAV, 4. SLD, MI 5. MD Involving (1) to (4)Above	लिपिक वर्गीय कर्मचारी यांचेवर नियंत्रण अधिकारी व इतर प्रसासकीय स्वरुपाचे कामकाज हाताळणे.
ч.	कार्यालय अधीक्षक	गट −ब	पदोन्नती	S, ST, W, RW, SE, H, C, MF	1. B, LV 2. D, HH 3. OA, BA,OL, BL, OAL, BLOA, CP, LC, Dw, AAV, 4. SLD, MI 5. MD Involving (1) to (4)Above	लिपिक वर्गीय कर्मचारी यांचेवर नियंत्रण अधिकारी

Ę.	प्रमुख लिपीक	गट क	पदोन्नती	S, ST, W, RW, SE, H, C	1. B, LV 2. D, HH 3. OA, OL, BL, BA, OAL, CP, LC, Dw, AAV, 4. SLD, MI 5. MD Involving (1) to (4) Above	कार्यासनातील संबंधित विषयक आस्थापना प्रमुख. त्याअनुषंगीक स्वरुपाचे सर्व कामकाज करणे.
0.	वरीष्ठ श्रेणी लिपीक	गट क	पदोन्नती	S, ST, W, RW, H, C, MF	1. B, LV 2. D, HH 3. OA, OL, BL, BA, OAL, CP, LC, Dw, AAV, 4. ASD (M) SLD, MI 5. MD Involving (1) to (4)Above	कार्यासनातील संबंधित विषयक आस्थापना प्रमुख. त्याअनुषंगीक स्वरुपाचे सर्व कामकाज करणे.
۷.	कनिष्ठ श्रेणी लिपीक	गट क	सरळसेवा / पदोन्नती	S, ST, W, MF, RW, SE, H	1. B, LV 2. D, HH 3. OA, BA, OL, BL, OAL, CP, LC, Dw, AAV 4. ASD (M), SLD, MI 5. MD Involving (1) to (4)Above	वरीष्ठ लिपीक अधिकारी व कर्मचारी यांना मदतनीस तसेच नेमूण दिलेले कामकाज करणे.
ς.	वरीष्ठ स्वीय सहायक	गट अ	पदोन्नती	S, ST, W, BN, RW, SE, H, C	1. B, LV 2. D, HH 3. OA, OL, BL, OAL, CP, LC, Dw, AAV, 4. ASD, SLD, MI 5. MD Involving (1) to (4)Above	संबंधित वरीष्ठ अधिकारी यांचेशी संबंधित शासकीय कामकाज पार पाडणे.
90.	स्वीय सहायक	गट ब	पदोन्नती	S, ST, W, BN, RW, SE, H, C	1. B, LV 2. D, HH 3. OA, OL, BL, OAL, CP, LC, Dw, AAV, 4. ASD, SLD, MI 5. MD Involving (1) to (4)Above	वरिष्ठांच्या निर्देशाप्रमाणे श्रुतलेखनाचे पत्र व्यावहाराबाबत काम करणे
99.	उच्च श्रेणी लघुलेखक	गट ब	सरळसेवा / पदोन्नती	S, ST, W, BN, RW, SE, H, C	1. B, LV 2. HH 3. OA, OL, OAL, CP, LC, Dw, AAV, MDy 4. ASD (M), ID, SLD, MI 5. MD Involving (1) to (4)Above	वरिष्टांच्या निर्देशाप्रमाणे श्रुतलेखनाचे पत्र व्यावहाराबाबत काम करणे

97.	निम्न श्रेणी लघुलेखक	गट ब	सरळसेवा / पदोन्नती	S, ST, W, L, MF, RW, SE, H, C	1. B, LV 2. HH 3. OA, OL, BL,OAL CP, LC, Dw, AAV 4. ASD(M), SLD, MI 5. MD Involving (1) to (4)Above	वरिष्ठांच्या निर्देशाप्रमाणे श्रुतलेखनाचे पत्र व्यावहाराबाबत काम करणे
93.	लघु टंकलेखक	गट क	सरळसेवा / पदोन्नती	S, ST, W, MF, SE, H	1. B, LV 2. OA, OL, BL, CP, LC, Dw, AAV, MDy 3. ASD (M) SLD, MI 4. MD Involving (1) to (3)Above	वरिष्ठांच्या निर्देशाप्रमाणे श्रुतलेखनाचे पत्र व्यावहाराबाबत काम करणे
98.	नाईक कार्यालयीन शिपाई	गट ड	पदोन्नती	S, ST, W, BN, L, KC, PP, MF, SE, H, C	1. B, LV 2. D, HH 3. OL, OAL, CP, LC, Dw, AAV, MDy 4. ASD (M), ID, SLD, MI 5. MD Involving (1) to (4)Above	कार्यालयीन संगणक, टेबल साफ सफाई व नस्ती/ कागदपत्र ने- आण करणे तसेच संबंधीत कामकाज
94.	कार्यालयीन शिपाई	गट ड	सरळसेवा/ पदोन्नती	S, ST, W, BN, L, KC, PP, MF, SE, H, C	1. B, LV 2. D, HH 3. OL, OAL, CP, LC, Dw, AAV, MDy 4. ASD (M), ID, SLD, MI 5. MD Involving (1) to (4)Above	टेबल, संगणक, प्रिंटर, साफसफाई करणे तसेच इतर कार्यालयीन कागदपत्राची देवाण- घेवाण करणे.
9 ६.	प्रमुख आचारी	गट ड	पदोन्नती	ST, W, BN, L, MF, SE, C	1. LV 2. D, HH 3. OL, BL,CP, LC, Dw, AAV 4. ASD (M, MoD), ID, SLD, MI 5. MD Involving (1) to (4)Above	स्वयंपाक विषयक कामकाज
90.	सहायक आचारी	गट ड	पदोन्नती	S, ST, W, BN, L, MF, SE, H, C	1. LV 2. D, HH 3. OL, CP, LC, Dw, AAV 4. ASD (M, MoD), ID, SLD, MI 5. MD Involving (1) to (4)Above	स्वयंपाक विषयक कामकाज

9८.	भोजन सेवक	गट ड	पदोन्नती	S, ST, W, BN, L, MF, SE	1. LV 2. D, HH 3. OL, CP, LC, Dw, AAV 4. ASD (M, MoD), ID, SLD, MI 5. MD Involving (1) to (4)Above	आचारी यांना मदतनीस
99.	न्हावी/ बारबर	गट ड	सरळसेवा	S, ST, MF, SE	1. D, HH 2. OL, CP, LC, Dw, AAV 3. ASD (M), SLD, MI 4. MD Involving (1) to (3)Above	केस कर्तन व त्यासंबंधीत कामकाज
२०.	धोबी	गट ड	सरळसेवा	S, ST, L, KC, PP, MF, SE	1. B, LV 2. D, HH 3. OA, OL, OAL, LC, Dw, AAV 4. ASD (M, MoD), ID, SLD, MI 5. MD Involving (1) to (4)Above	कपडे धुणे, इस्त्री करणे व संबंधीत कामकाज
२٩.	मोची	गट ड	सरळसेवा	S, MF, SE	1. LV 2. D, HH 3. OL, BL, CP, LC, Dw, AAV 4. ASD (M), ID, SLD, MI 5. MD Involving (1) to (4)Above	बुट- चप्पल घडवण, दुरुस्ती, पॉलीश व संबंधीत कामकाज
२२.	[र् <u>र</u> ोपी	गट ड	सरळसेवा	S, ST, W, BN, MF, RW, SE, H	1. LV 2. D, HH 3. OL, CP, LC, Dw, AAV 4. ASD (M, MoD), ID, SLD, MI 5. MD Involving (1) to (4)Above	कापड शिलाई व संबंधीत कामकाज
२३.	सफाईगार / स्विपर	गट ड	सरळसेवा	S, ST, W, BN, RW, SE, H, C	1. B, LV 2. D, HH 3. OA, OL, OAL, CP, LC, Dw, AAV 4. ASD (M, MoD), ID, SLD, MI 5. MD Involving (1) to (4)Above	साफसफाई विषयक कामकाज

२४.	माळी	गट ड	सरळसेवा	S, ST, W, BN, L, KC, PP, MF, SE	1. LV 2. D, HH 3. OL, CP, LC, Dw, AAV 4. ASD (M), ID, SLD, MI 5. MD Involving (1) to (4)Above	बागबगीचा, फुलझाडे यांची देखरेख व संबंधीत कामकाज
२५.	सुतार	गट ड	सरळसेवा	S, ST, BN,W, RW, SE, H, C	1. B,.LV 2. D, HH 3. OL, BL, CP, LC, Dw, AAV 4. ASD (M), ID, SLD, MI 5. MD Involving (1) to (4)Above	लाकडी वस्तू बनवणे, दुरुस्ती व संबंधीत कामकाज
२६.	गवंडी	गट ड	सरळसेवा	S, ST, W, BN, SE	1. D, HH 2. OL, CP, LC, Dw, AAV 3. ASD (M), ID, SLD, MI 4. MD Involving (1) to (3)Above	बांधकाम करणे, दुरुस्ती व संबंधीत कामकाज
રહ.	प्लंबर/ नळ कारागीर	गट ड	सरळसेवा	S, ST, W, L, KC, PP, MF, SE, C	1. LV 2. D, HH 3. OL, LC, Dw, AAV 4. ASD (M,MoD), SLD, MI 5. MD Involving (1) to (4)Above	नळ दुरुस्ती व संबंधीत कामकाज
२८.	पंप अटेंडन्स	गट ड	सरळसेवा	S, ST, W, BN, L, KC, PP, MF, RW, SE, H	1. LV 2. D, HH 3. OA, OL, CP, LC, Dw, AAV 4. ASD (M,MoD), ID, SLD, MI 5. MD Involving (1) to (4)Above	पाणी नियोजन व संबंधीत कामकाज
२९.	पाणी वाहतूकदार/ पाणक्या	गट ड	सरळसेवा	S, ST, W, BN, L, RW, SE, H	1. LV 2. D, HH 3. OL, CP, LC, Dw, AAV 4. ASD (M,MoD), ID, SLD, MI 5. MD Involving (1) to (4)Above	पाणीपुरवठा व संबंधीत कामकाज

₹0.	मजदूर	गट ड	सरळसेवा	S, ST, W, BN, L, PP, MF	1. B, LV 2. D, HH 3. OA, OL, OAL, CP, LC, Dw, AAV, 4. ASD (M, MoD), ID, SLD, MI 5. MD Involving (1) to (4)Above	जड वस्तू वाहतूक व ने- आण करणे व संबंधीत कामकाज
39.	मेल सर्व्हंट	गट ड	सरळसेवा	S, ST, BN, MF, RW, SE, W	1. LV 2. D, HH 3. OL, CP, LC, Dw, AAV 4. ASD (M), ID, SLD, MI 5. MD Involving (1) to (4)Above	टपालाची देवाणघेवाण करणारे
3 7.	चौकीदार	गट ड	सरळसेवा	S, ST, W, BN, L, KC, PP, MF, SE, H, C	1. LV 2. D, HH 3. OA, OL, BL, CP, LC, Dw, AAV 4. ASD (M), SLD, MI 5. MD Involving (1) to (4)Above	पहारा देणे व संबंधीत कामकाज
33.	ड्रेसर्स/ व्रणोपचारक	गट ड	सरळसेवा	S, ST, W, BN, PP, MF, RW, SE, H	1. D, HH 2. OA, OL, CP, LC, Dw, AAV 3. ASD (M,MoD), SLD, MI 4. MD Involving (1) to (3)Above	रुग्णालयीन सेवेकरी व संबंधीत कामकाज
38.	दप्तरी	गट ड	पदोन्नती	S, ST, W, BN, RW, SE, H, C, MF	1. B, LV 2. D, HH 3. OA, BA, OL, OAL, CP, LC, Dw, AAV 4. ASD (M,MoD), ID, SLD, MI 5. MD Involving (1) to (4)Above	दप्तर सांभाळणे, जतन करणे व नोंदी ठेवणे तसेच संबंधीत कामकाज
3 4.	रुग्णालयीन शिपाई	गट ड	सरळसेवा	S, ST, W, MF, RW, SE, H	1. B, LV 2. D, HH 3. OL, CP, LC, Dw, AAV 4. ASD (M), ID, SLD, MI 5. MD Involving (1) to (4)Above	रुणालयीन साफसफाई संबधीत कामकाज

3६.	विजतंत्री	गट ड	सरळसेवा	S, ST, W, BN, KC, PP, SE	1. D, HH 2. OA, OL, LC, Dw, AAV 3.ASD (M), MI 4. MD Involving (1) to (3)	विजेची जोडणी, दुरुस्ती व संबंधीत कामकाज
3 0.	जोडारी	गट ड	सरळसेवा	S, ST, W, BN, L, MF, SE	Abov 1. D, HH 2.ASD (M), SLD, MI 3. MD Involving (1) to (2)Above	फिटींग विषयक कामकाज
3 ८.	रंगारी	गट ड	सरळसेवा	S, ST, W, BN, KC, PP, SE	1. D, HH 2. OL,Dw, AAV 3. ASD (M), ID, SLD, MI 4. MD Involving (1) to (3)Above	रंगकाम व संबंधीत कामकाज
39.	आया	गट ड	सरळसेवा	S, ST, W, BN, L, KC, PP, MF, RW, SE, H	1. B, LV 2. D, HH 3. OA, OL, CP, LC, Dw, AAV 4. ASD (M, MoD), ID, SLD, MI 5. MD Involving (1) to (4)Above	महिला रुग्णांकरीता रुग्णालयात मदतनीस व संबंधीत कामकाज
80.	वॉर्ड बॉय/ कक्षसेवक	गट ड	सरळसेवा	S, ST, W, BN, L, KC, PP, MF, RW, SE, H	1. LV 2. D, HH 3. OA, OL, CP, LC, Dw, AAV 4. ASD (M, MoD), ID, SLD, MI 5. MD Involving (1) to (4)Above	मदतनीस व सेवक तसेच संबंधीत कामकाज
89.	व्हॉल्व्ह मन	गट ड	सरळसेवा	ST, W, BN, MF, SE	1. B,LV 2. D, HH 3. OA, OL, CP, LC, Dw, AAV 4. ASD (M, MoD), SLD, MI 5. MD Involving (1) to (4)Above	पाणी नियोजन व संबंधीत कामकाज
४२.	रुग्णालय सेवक	गट ड	सरळसेवा	S, ST, W, BN, L, KC, PP, MF, RW, SE, H	1. LV 2. D, HH 3. OA, OL, CP, LC, Dw, AAV 4. ASD (M, MoD) ID, SLD, MI 5. MD Involving (1) to (4)Above	रुग्णालयातील शिपाई विषयक कामकाज

83.	कुकमेट	गट ड	सरळसेवा	S, ST, W, BN, L, MF,	1. LV	आचारी यांना मदतनीस
				SE,	2. D, HH	
					3. OL, CP, LC, Dw, AAV	
					4. ASD (M, MoD), ID, SLD,	
					MI	
					5. MD Involving (1) to	
					(4)Above	
88.	डिस्पेंन्सरी सर्व्हंट/पुरुष सेवक	गट ड	सरळसेवा	S, ST, W, BN, RW,	1. B, LV	रुग्णालयीन कामकाज संबंधीत
				SE, H, C	2. D, HH	chillishi d
					3.OL, CP, LC, Dw, AAV	कामकाज
					4. ASD (M), SLD, MI	
					5. MD Involving (1) to	
					(4)Above	

Code	Physical Requirements Abbreviations Used	Code	Category Abbreviations Used
S	Sitting	В	Blind
ST	Standing	LV	Low Vision
W	Walking	D	Deaf
BN	Bending	HH	Hard of Hearing
L	Lifting	OA	One Arm
KC	Kneeling & Crouching	OL	One Leg
PP	Pulling & Pushing	BA	Both Arms
MF	Manipulation with Fingers	BL	Both Leg
RW	Reading & Writing	OAL	One Arm and One Leg
SE	Seeing	BLOA	Both leg & one arm
Н	Hearing	BLA	Both Legs Arms
С	Communication	СР	Cerebral Palsy
		LC	Leprosy cured
		DW	Dwarfism
		AAV	Acid Attack Victims
		MDy	Muscular Dystrophy
		ASD	Autism Spectrum Disorder(M= Mild, MoD=
			Moderate)
		ID	Intelletual Disability
		SLD	Specific Learning Disability
		MI	Mental Illness
		MD	Multiple Disabilities